

Дослідження використання природних сорбентів у технології підготовки води для отримання безалкогольних напоїв

Анна Боярчук, Наталія Чернова

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Під час виробництва безалкогольних напоїв вода є одним з основних компонентів. Її якість має значний вплив на смакові якості готових напоїв та їх стійкість при зберіганні.

Матеріали і методи. Фізико-хімічні, титрометричні, спектрофотометричні методи контролю якості води питної і доочищеної. Кислотно-основні властивості розчинів досліджували методом рН-метрії. Експериментальні результати обробляли статистичними методами аналізу.

Результати. Для кривої залежності загальної жорсткості ($J_{\text{заг}}$) у водопровідній воді від об'єму пропущеної води спостерігається різке падіння показника жорсткості загальної від 5,4 до 3,0 мг·екв/дм³ для початкової ділянки кривої. Дане зменшення показника $J_{\text{заг}}$ відповідає об'єму пропущеної водопровідної води 15 дм³ за проміжок часу 15 хвилин. Швидкість пропускання становить 59,7 м/год. Плавне зменшення показника $J_{\text{заг}}$ наведено на ділянці кривої від 3,0 до 1,2 мг·екв/дм³ при зростанні об'єму пропущеної водопровідної води від 15 до 141 дм³, відповідно. Час контакту змінювався від 15 до 120 хвилин. При збільшенні об'єму пропущеної води від 141 до 249 дм³ показник загальної жорсткості починає зростати від 1,2 до 2,0 мг·екв/дм³. Подальше зростання $J_{\text{заг}}$ характеризується значеннями від 2,0 до 5,4 мг·екв/дм³ для об'ємів води, значення яких зростало від 249 до 356 дм³.

Відомо, що вода для виробництва пива і безалкогольних напоїв повинна задовольняти вимогам діючого стандарту на питну воду з урахуванням додаткових вимог, а саме: загальна твердість – 2-4 мг·екв/дм³. Зважаючи на додаткові вимоги до якості підготовленої води, на основі проведених досліджень можна стверджувати, що катіонообмінна смола гелевого типу Dowex HCR-S/S в Na⁺-формі задовільно пом'якшує водопровідну воду до норм підготовленої води впродовж 210 хвилин (3,5 годин) та дозволяє знизити жорсткість загальну у ній до рівня 2,0 ммоль/дм³ при масі наважки сухої смоли 345г при швидкості пропускання на рівні 59,7 м/год.

З огляду на те, що при виробництві пива загальна жорсткість не повинна перевищувати 4-5 ммоль/дм³, а для світлих сортів пива – 3 ммоль/дм³, то іонообмінна смола Dowex HCR-S/S дозволяє ефективно пом'якшувати воду впродовж 270 хвилин (4,5 годин) при об'ємі пропущеної води 321 дм³ на рівні сучасних вимог.

Вимоги до технологічної води провідними в світі компаніями-виробниками безалкогольних напоїв значно вищі, ніж для вітчизняних. Так, загальна жорсткість для виробництва безалкогольних напоїв має варіювати в діапазоні від 0,2 до 0,7 мг·екв/дм³. У цьому разі застосування іонообмінної смоли Dowex HCR-S/S для пом'якшення води належить проводити у режимі менших швидкостей пропускання води та збільшення часу контакту іонообмінника з оброблюваною водою.

Висновки. На основі експериментальних досліджень щодо видалення сполук загального заліза, йонів твердості, органічних речовин із водопровідної води створено наукові засади глибокого знесолення води екологічно сприятливими методами. Проведено дослідження ефективності застосування АВ з каталітичними властивостями Centaur для доочищення водопровідної води від сполук заліза та вільного залишкового хлору для виробництва безалкогольних напоїв за високих швидкостей пропускання.